

Marjut Backman

Ekkö nää tiijä kuka nää oot?

Artistin kasvutarina palautteen varjossa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muusikko (AMK) Musiikintekijä

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

14.11.2017

Tekijä(t)	Marjut Backman
Otsikko	Ekkö nää tiiä kuka nää oot? - Artistin kasvutarina palautteen varjossa
Sivumäärä	28 sivua + 2 liitettä
Aika	19.11.2017
Tutkinto	Muusikko (AMK)
Koulutusohjelma	Musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	muusikko, musiikintekijä
Ohjaaja(t)	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Tomi Salesvuo
<p>Opinnäytetyöni sai alkunsa niin, että minulla oli valtava halu kurkistaa artistiuteni ytimeen. Halusin kuoria kerrokseni pois, kuten sipulin, ja katsoa rohkeasti mitä sisälläni on. Punaiseksi langaksi muodostui palautteen merkitys artisti-identiteetin kehityksessä.</p> <p>Opinnäytetyöni on matkakertomus ja matkustajana olen minä itse. Tarkastelen syvemmin asioita sekä ilmiöitä jotka ovat vaikuttaneet minuun laulajana, laulun tekijänä, artistina ja ylipäänsä ihmisenä. Matkakertomuksesta muodostuu myös kasvutarina.</p> <p>Kelaan elämäni taaksepäin kuva- ja videomateriaalin, haastattelujen ja päiväkirjojeni avulla sekä pohdin syitä, miksi olen alun perin kiinnostunut musiikista. Mikä on saanut minut hakeutumaan tälle alalle ja mitkä asiat ovat saaneet minut tuntemaan itseni välillä maailman rohkeimmaksi, ja mitkä taas ovat romuttaneet itseluottamustani artistina? Miksi artistiuden etsiminen on ollut itselleni vaikeaa ja miksi en ole uskaltanut tulla näkyväksi sellaisena kuin olen?</p> <p>Käytän teoreettisena viitekehystenä palautteen merkitystä sekä Dunderfeltin elämäntutkimuspsykologiaa. Lisäksi olen peilannut kokemuksiani muutamien suomalaisten artistien kertomuksiin omasta laulun tekijyydestään.</p> <p>Työssäni oivalsin, että palaute on vaikuttanut minuun suuresti, välillä jopa liikaakin. Työssäni käy ilmi, että itsensä arvostaminen ja rakastaminen sellaisena kuin on, ovat tärkeässä osassa onnellisen uran rakentamisessa. Työni voi olla hyödyllinen heille, jotka etsivät omaa ääntänsä artistina tai tuntevat olevansa umpikujassa urallaan.</p>	
Avainsanat	Artisti, palaute, identiteetti, muusikko,

Author(s)	Marjut Backman
Title	Do not you know who you are? The artist's growth story in the shadow of feedback
Number of Pages	28 pages + 1 appendices
Date	19 Nov 2017
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation option	Musician, Music Writing
Instructor(s)	Jukka Väisänen MMus, Tomi Salesvuori MMus
<p>My thesis originated from the fact that I wanted to dig deeper into the heart of being an artist. I wanted to peel off my layers like an onion and take a look at what lays within. The importance of feedback in my art career is a common factor in my thesis.</p> <p>This thesis is a travelogue and I am the passenger. I look deeper into factors and phenomena that have contributed to me as a singer, a songwriter, an artist and as a person. My travelogue also constitutes a growth story.</p> <p>I go back in time in my life with the help of photos, video material, and interviews. I want to explore, what got me interested in music in the first place. What made me get involved with this industry and what are the factors that have sometimes made me feel that I am the bravest person in the world and on the other hand made me lose my self-confidence as an artist. Why has finding my artistry been difficult and why have I not had the guts to become visible as I am?</p> <p>I use the meaning of feedback as a theoretical framework, and also Dunderfelt's Life-span psychology. I have also reflected on other Finnish artists experiences in songwriting and being an artist.</p> <p>In my thesis, I realized that feedback has affected me very much, even too much at times. My thesis shows that self-esteem and love for oneself are an important part of building a happy career. My thesis can be useful to those who are looking for their own inner voice as an artist or feel like they are stuck with their career.</p>	
Keywords	Artist, feedback, identity, musician

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Palaute osana artistin kasvua	2
2.1	Antti Tuisku vs minä palautteen saajana	3
2.2	Muutama sananen Dunderfeltin elämänkaaripsykologiasta	4
3	Eväät lapsuudesta	5
3.1	"Mummo kanasensa niitylle ajoi" - oma innostus musiikkiin	5
3.2	Kuorotyttö ja ysäripimu	7
3.3	Kilpaurheilijan luonne	8
4	Esikuvat	9
4.1	Lauletaan enkuksi! 90's	10
4.2	Soul-laulajien ihannointi	10
4.3	Judy	11
5	Koulu ja ympäröivä musiikkimaailma	13
5.1	Sisulla sisulla!	14
5.2	Muihin vertaaminen hyvässä ja pahassa	15
5.3	Taidot karttuu - mutta missä artisti?	15
6	Projekti MARJUT	17
6.1	Brändi, imago ja vastuu	17
6.2	Miten kappaleeni syntyvät?	20
6.2.1	Tuottajayhteistyö	22
6.3	Oman äänen löytäminen - löysin rantein	23
6.4	Epävarmuuden kanssa eläminen (artisti-minä)	24
7	Pohdinta	24
	Lähteet	27
	Liitteet	
	Liite 1 Videokooste – Artistin evoluutio	
	Liite 2 Omatekemä kappale ala-asteelta	

1 Johdanto

Olen laulaja-lauluntekijä ja minulla pian kaksi muusikon tutkintoa taskussani. Olen kotoisin Pohjois-Pohjanmaalta listä - Parikymppisenä muutin Helsinkiin, jossa olen asunut siitä lähtien. Teen pääsääntöisesti englanninkielistä popmusiikkia luoden omaa artistiuraani ja kamppailen edelleen monien kysymysten kanssa: Kuka tai mitä minä olen artistina, laulajana, ja lauluntekijänä? Mitkä seikat ovat muovanneet minua muusikkona? Millä tavalla palaute on vaikuttanut valintoihini ja urakehitykseeni?

Opinnäytetyössäni pohdin artisti-identiteettini kehityskaarta aina lapsuudesta lähtien tähän päivään saakka. Pitkin matkakertomustani pohdin erityisesti palautteen merkitystä urallani. *Miten artistina* saamani palaute on hyödyttänyt tai haitannut minua? Pohdin, missä kohtaa olen juuri nyt artistina ja mitkä seikat ovat siihen vaikuttaneet. Tarkastelen, mitä valintoja puolestani tehtiin ja niitä, mitä minä itse tein. Pohdinnan lisäksi käytän kirjallisuutta apunani. Peilaan myös omia kokemuksiani muiden artistien kokemuksiin lauluntekijyydestä ja artistiudesta. Pohdinnan taustalla yhtenä viitekehityksenä on myös Dunderfeltin elämäntutkimuspsykologia.

Opinnäytetyöni pohjautuu vahvasti omiin kokemuksiini, joita tarkastelen ja analysoin. Lapsuuden ja nuoruuden ajoilta käytän tutkimusmateriaalina tallenteita ja päiväkirjoja. Olen myös haastatellut ystäviäni ja perheenjäseniäni, ja heidän tarinoistaan olen poiminnut muistikuvia matkakertomukseeni. Olen kysynyt, mikä merkitys musiikilla on ollut perheessäni sekä vanhempieni lapsuuden perheissä.

Olen tehnyt yhteistyötä noin puolen vuoden ajan uuden tuottajan kanssa. Kappaleet ovat miltei valmiita julkaistaviksi. Olen oivallinen tutkimuskohde opinnäytetyöhöni, sillä olen omakohtaisesti saanut kokea mitä Artist & Repertoire:t¹ (A&R) ja levy-yhtiöt odottavat musiikiltani ja persoonaltani.

Opinnäytetyöni on tyyliltään narratiivinen tutkimus ja sen voidaan ajatella jakautuvan karkeasti kolmeen suurempaan kokonaisuuteen: lapsuuteen, nuoruuteen ja aikuisuuteen.

---

¹ Levy-yhtiön osasto, joka työskentelee artistien ja näiden esitettäväksi tulevien kappaleiden levytysten parissa. (Suomen musiikkikustantajat 2017)

Narratiivisuudella viitataan työssäni sen kertomukselliseen luonteeseen. Narratiivisessa tutkimusstrategiassa tarkastellaan, millaisia kertomuksia tutkimuskohteesta kerrotaan, tai millaisena kertomuksena tutkimuskohde on olemassa kulttuurissa tai yhteiskunnassa. Strategiassa kieli nähdään ensisijaisena merkitysten tuottamisessa (Jyväskylän yliopisto 2015).

2 Palaute osana artistin kasvua

Artistilla tarkoitetaan yleisesti (viihde)taiteilijaa. Koska työni käsittelee artistiutta keskeisesti, haluan kertoa muutamalla lauseella mitä se minun kohdallani tarkoittaa. Määrittelen olevani artisti, sillä teen omia kappaleita ja esitän niitä. Artisti voi toki olla, vaikkei esittäisikään omatekemää tuotantoa. Lapsesta saakka luovuus ja visuaalisuus ovat olleet vahvoja ominaisuuksiani. Halusin aina keksiä jotain uutta, olipa kyse sitten runoista, lauluista tai sketsihahmoista. Olen myös aina ollut kiinnostunut väreistä ja tunnelmista mitä ne minussa herättävät. Koen että kaikissa kappaleissakin on omat värinsä. Omassa artistiudessaani yhdistyvät halu esiintyä sekä tuoda esille nimenomaan omatekemiä tai deteoksiani, kappaleitani.

Tutkimusasetelmassani pohdin palautteen antamista ja saamista ja sen merkitystä artistiksi kasvamisessa. Mitä varten palautetta annetaan tai saadaan? Kirjassa Palaute kuuluu kaikille (2011, 13) kerrotaan palautteella olevan kaksi tehtävää: Se ohjaa ihmistä kohti päämääräänsä, ja pitää hänet kartalla tekemisessään. Palautteella on suuri voima varsinkin, kun sitä annetaan säännöllisesti ja mikäli se on suurimmaksi osaksi kannustavaa.

Palautteen tarkoitus on kehittää palautteen saajaa ja sitä voidaan antaa myönteiseen, kielteiseen tai rakentavaan sävyyn. Voisi sanoa, että rakentava palaute pitää sisällään myönteisen palautteen, mutta silti sen tavoite on ehdottaa jotain muutosta tai parannettavaa. Negatiivinen palaute, joka pitää sisällään vain haukkuja, harvoin parantaa tulosta (Rasila & Pitkonen 2009, 5-6).

Ulkoinen palaute on tietoa, joka annetaan suorituksesta keinotekoisin menetelmin, esimerkiksi opettajan toimesta, kun taas sisäinen palaute on luonnollista ihmisen sisällä tapahtuvaa toimintaa. Sisäinen palaute tapahtuu kontrolloimattomasti esimerkiksi ihmisen suorituksestaan saamien aistiärsykkeiden kautta (Schmidt 1991, 229-231). Hyvänä

ajankohtaisena esimerkkinä käytän Antti Tuiskun pohdintoja saamastaan palautteesta ja vertaan niitä omiini.

2.1 Antti Tuisku vs minä palautteen saajana

Antti Tuisku on toiminut vuonna 2017 Suomen Idolsin päätuomarina. Hän julkaisi vastikään Instagram-tilillään videokoosteen saamastaan ulkoisesta palautteesta ollessaan itse kyseisessä kisassa vuonna 2003. Videossa Tuisku saa ulkoista palautetta heikosta lauluäänestään kerta toisensa jälkeen (Iltalehti, 2017). Katsoin myös Tuiskun koelauluvideon kokonaisuudessaan (Youtube, Idols 2003). Siinä tuomarit kiittelevät hänen poppari-olemustaan ja ulkonäköään, mutta miettivät olisiko ”persoonattomalle” laulusoundille jotain tehtävissä. Hän kuitenkin pääsi jatkoon ja sijoittui koko kisassa kolmanneksi.

Tuiskun kohdalla kritiikki ja negatiivinenkin palaute ovat toimineet motivaattorina. Hän kertoo tehneensä vain enemmän töitä kehittyäkseen ja kokee että vaikeat hetket ja tilanteet ovat jopa välttämättömiä matkalla määränpähän (Iltalehti, 2017).

Olen samaa mieltä siitä, että epämieluisaa palautettakin tarvitaan, jotta voi kehittyä. Varsinkin aiemmin otin artistiuttani koskevan palautteen hyvin vakavasti. En loukkaantunut siitä, päinvastoin vaatimalla vaadin, että joku osoittaisi kaikki puutteeni, jotta voisin olla aina vain parempi. En aina edes kyseenalaistanut palautetta tai miettinyt mitä itse siitä ajattelin. Jos minulle kerrottiin, että liikuin liian jäykästi lavalla, tein kaikkeni korjatakseeni asian sen sijaan, että olisin miettinyt sen olevan *minun tapani* liikkua. Mielestäni palautteen antajalla on myös vastuu siitä, millä tavoin hän tuo palautteensa esille. Esimerkiksi toisen lauluäänien kritisoiminen persoonattomaksi, on aika kolkonkuuloinen ja epäselvä kommentti. Eikö jokaisella sitten ole oma ja yksilöllinen äänensä?

Olen aina vaatinut itseltäni kamalan paljon ja olen pitänyt itsestäänselvyytenä, että minun täytyisi tehdä todella paljon töitä että ”ansaitsisin” paikkani artistina. Minulle ei riittänyt se, että tekisin omaa taidettani omalla tavallani ja ehdoillani vaan halusin aina miellyttää muita: perheenjäseniä, ystäviä, koulukavereita, opettajia – kaikkia yhtäaikaan! Sanonta kuuluu ”Kun toiseen suuntaan kumartaa, toiseen pyllistää”. Silti tuota sanomaa oli vaikea sisäistää. Pikkuhiljaa aloin kuitenkin väsyä tuohon miellyttämisen ajattelumalliin ja nykyään olen ymmärtänyt antaa omalle sisäiselle palautteelle isomman ja ennen kaikkea hyväksyvemmän äänensävyä ja painoarvon.

2.2 Muutama sananen Dunderfeltin elämänkaaripsykologiasta

Dunderfelt kertoo Elämänkaaripsykologia kirjassaan noin 30-vuotiaana koetusta siirtymästä – portista aikuisuuteen. Tällöin ihminen alkaa kohdata itseään sekä ympäröivää maailmaa syvällisemmin. Tätä siirtymää verrataan myös teini-ikään, jolloin nuori haluaa itsenäistyä vanhemmistaan. 30-vuoden tienoilla itsenäistyminen on enemmänkin sisäistä itsenäistymistä ja ihminen saattaa huomata kantavansa edelleen menneisyyden painolastia, vaikka on ollut omillaan jo pitkään. Tässä siirtymässä ihminen kokee tärkeäksi, että löytää tietoisempaa suhdetta omaan tunne-, ajatus- ja arvomaailmaan. (Dunderfelt 1998, 117).

Huomaan että suhtautumiseni palautteeseen on muuttunut viime vuosien aikana ja löydän samoja piirteitä Dunderfeltin edellä mainitusta teoriasta. Olen alkanut ottamaan enemmän vastuuta siitä, minkä itse koen olevani itselle hyväksi. En enää hyväksy niin sanottuja ”helppoja ratkaisuja” koskien omaa uraani, vaan pohdin syvällisemmin, minkä koen oikeaksi ja arvoilleni sopivaksi.

Olen myös huomannut ajattelevani samoja kysymyksiä, jotka Dunderfelt mainitsee *noin 30 vuoden siirtymään* liittyen:

- Mitä oikein olen tekemässä?
- Miksi ajattelen näin?
- Ovatko ajatukset todella omiani?
- Kenen arvojen mukaan suuntaan elämäni?
- Miten oma elämäntapani edistää tai hillitsee ympäristötuhoja?
- Minkälaiseen tärkeysjärjestykseen panen rahat, työn ja vapaa-ajan?

3 Eväät lapsuudesta

Lähdetään alusta. Mitä olen saanut syntymälahjana ja miten olen kasvanut kohti muusikko-identiteettiä?

Isäni komea lauluääni kaikui lapsuudenkodissani. Välillä hän keksi omia huumori-laulujansa ja välillä tulkitsi Hectorin tai Iron Maidenin kappaleita. Hänen puhdas tenoriäänensä oli tervetullut lisä pienen paikkakunnan kirkkokuorossa. Isäni suvussa on muusikkoja, muun muassa laulajia, laulujen sanoittajia ja viulun soittajia. Kukaan heistä ei tietääkseni ole tienannut leipäänsä musiikilla. Isän isästä kerrotaan, että hänellä oli tapana kylässä käydessään laulaa oman aikansa ralleja.

Myös äidin suvussa on musiikilla ollut tärkeä sija: tätini esiintyy soololaulajana perhejuhliissa ja laulaa kuorossa. Myös pappani on nuoruudessaan laulanut kirkkokuorossa. Lapsuudenkodissani soi aina musiikki: iskelmää, rokkia, poppia, tangoja ynnä muuta vanhaa tanssimusiikkia, mutta myös klassista, tosin harvemmin. Vanhempani olivat siis kaikkiruokaisia musiikin suhteen. Äidin tuutulaulut kuuluivat iltasadun ohella luonnollisesti lasten nukuttamisrituaaleihin. Tutkimusten perusteella perimällä on tärkeä sija ihmisen musikaalisuuden kannalta. Oikkosen (2016, verkkodokumentti) mukaan perimä selittää musikaalisuudesta noin 21–68 prosenttia. Perimän lisäksi musikaalisuuteen vaikuttaa ympäristö ja etenkin perheellä ja suvulla on suuri merkitys. Musikaalisuus kehittyy ihmisen altistuessa musiikille ja hänen opetellessa soittamaan. (tiede.fi, 2016). Kohdallani perimä sekä ympäristön tarjoamat mahdollisuudet toteuttaa itseäni musiikin kautta ovat vaikuttaneet siihen, että kiinnostukseni musiikkiin on puhjennut ja säilynyt.

3.1 ”Mummo kanasensa niitylle ajoi”- oma innostus musiikkiin

VHS-kasetilla näkyy sirkeäsilmainen pikkutyttö. On hänen 2-vuotissyntymäpäivänsä. Hän laulaa ”Mummo kanasensa niitylle ajoi” ja vain innostuu laulamaan lisää, kun vieraat taputtavat. Kipinän ja ilon näkee hänen kasvoiltaan. (Oma tarina 2017; Videoliite 1, 1987.)

Vanhempani huomasivat jo varhain, että heidän esikoistyttärellään oli rohkeutta ilmaista itseään yleisön edessä laulaen tai vaikkapa runoa lausuen. Laulaminen ja soittaminen olivatkin minulle hyvin luonnollinen tapa ilmaista itseäni, olinhan varttunut musiikin ympäröimänä.

Ollessani viisivuotias, kotiimme hankittiin sähköpiano. Isäni istutti minut viereensä ja aloimme yhdessä tutkia tätä maagista Yamaha-merkkistä soitinta. Ensimmäistä kertaa koin, miltä tuntui soittaa jotain tuttua sävelmää esimerkiksi marimba- tai strings-soundilla. Varhaislapsuuteni olen elänyt ehtymättömän innon ohjaamana. Vanhempani taltioivat lukuisia musiikkiesityksiäni, joissa laulan, tanssin tai soitan. Kannustava palaute, jota sain vanhemmiltani, oli tärkeässä roolissa musiikillisen itseluottamukseni kehityksessä.

Chisu kertoi kirjassa ”Miten lauluni syntyvät” (Kauppinen 2017,43) samankaltaisesta kokemuksesta:

”Eräällä kerralla kuitenkin löysin jotain: muutaman sävelen Edvard Griegin säveltämästä ”Aamutunnelmaa”-kappaleesta Peer Gynt -näytelmästä. Jälkeenpäin olen tajunnut, että tämä oli vallankumouksellinen hetki. Se oli hetki, jolloin ymmärsin, että minä itse voin luoda jotain”.

Luovuuteni ja rohkeuteni sai kolauksen kuusivuotiaana päiväkodissa. Siellä musiikkiesitykset olivat tuskaa, sillä olin eri kylältä kuin muut lapset ja minua kiusattiin. Siltä ajalta muistan ensimmäisiä ahdistuksen tunteita. En voinut kuvitellakaan, että olisin vapaasta tahdostani mennyt muiden eteen laulamaan. Kokemus siitä, että muut eivät pitäneet minusta vaikutti paljon sen hetkiseen minäkuvaani. Onneksi pääsin toiseen päiväkotiin, jossa jälleen uskalsin laulaa ja jossa minua kannustettiin.

Kävin klassisen pianon soittotunneilla seitsemän vuoden ajan. Tunnit olivat suurimmaksi osaksi suorittamista, kurinalaista soittotaidon opettelemista. Tärkeintä tuntui olevan, että sormijärjestys oli oikein ja etydit kulkivat kuin juna. Jos osasin soittaa oikein, sain positiivista palautetta puolalaissyntyiseltä opettajaltani. Mutta mikäli kappale ei ollut hallussa, saattoi vihkooni piirtyä pääkallon kuva. Itse nautin eniten vapaasta soitosta ja melodioiden kehittelystä ilman ohjausta.

Aloin tehdä ensimmäisiä omia lauluja jo ala-asteikäisenä. Kirjoitin paljon runoja ja liitin niitä tuttuihin melodioihin, joita mukailin. Taisinpa hetken luulla, että olin ne itse keksinyt. Esimerkkinä *Careless Whisper:n* melodia, johon sopivat mielestäni pilvilinnat. Ala-asteella syntyivät ensimmäiset englanninkieliset kappaleeni, joita nauhoitin c-kaseteille (liite 2)

You go

I am sitting in the rain

I'm waiting for you
the rain feels so cold
and you are far away
then you come and say
that you gotta go

You go, you go, you go,
you don't say goodbye (say goodbye)
It doesn't matter
'cause I never love you again 2x

...

3.2 Kuorotyttö ja ysäripimu

En päässyt ensimmäisellä luokalla koulun kuoroon, sillä lauloin kuulemma liian hennolla äänellä. Kappalevalintani oli ironisesti Petter Ohlsin "Hyvin hiljaa". Palautteesta oppineena päätin näyttää ja kajautin seuraavana vuonna tomerana lintuaiheisen laulun, mikä tekikin opettajaan vaikutuksen. Koulun kuorossa lauloin sitten toisesta luokasta lähtien yläasteen loppuun asti. Rakastin laulamista, en yrittänyt olla kukaan tai mitään mutta halusin laulaa nuotilleen ja puhtaasti. Haikeat mollivoittoiset melodiat liikuttivat minua suuresti saaden ihon kananlihalle. Koulun rehtori sanoi eräissä kuoroharjoituksissa, että Marjutilla on siksi selkeä ja kuuluva ääni koska hän laulaa "omalla äänellään". Tuon jälkeen olen kadottanut oman ääneni moneen otteeseen, mutta siitä lisää myöhemmin.

Ala-asteikäisenä kiinnostuin kuoron lisäksi technosta & dancesta -ysärimusiikista. Kuuntelin Mega Dance -94 kasetin miltei puhki ja opettelini laulut ulkoa. Musiikkiin alkoivat liittyä tanssiesitykset ja discot. Jännityksen tunne oli huumaava, kun kävelin koulun lii-

kuntasaliin, missä kumisi matala basso, ja popcorni tuoksui. Tein paljon myös musiikkiesityksiä ja usein niihin liittyivät myös sketsit, artistien imitointi ja hauskuutus ylipäänsä. Musiikki ei ollut vakavaa tai pakotettua, vaikka se oli suuri osa elämää jo tuolloin.

Teini-iässä oma ulkonäkö alkoi kiinnostaa ja sen merkitys itseilmaisussa alkoi korostua. Tämä toi myös paljon paineita. Ylempiluokkalaisilta tytöiltä lainattu pinkki huulipuna ja sininen luomiväri liittyivät varhaisimpiin kokemuksiin ulkonäön korostamisesta ajan trendien mukaisesti.

3.3 Kilpaurheilijan luonne

Urheilullinen isäni vei minua pienestä pitäen urheilukisoihin. Sain kilpailuvietin jo varhain. Päiväkirjoissani mainitsen aina kilpailutulokseni ja myös koetulokseni koulusta. Sätin itseäni, jos olin saanut ”vain” 7 1/5 matikan kokeesta. Olen aina ollut helposti innostuva ja näytönhaluinen kaikki tai ei mitään -tyyppi. Jos hiihdetään, niin hiihdetään sitten, vaikka veren maku suussa. Sain mielihyvää, jos menestyin kilpailuissa ja tunsin huonommuuden tunnetta, ellen pärjännyt. En aina muistanut, että harjoittelu tekee mestarin, vaan ajattelin että muut vain juoksivat tai hiihtivät minua lujempaa. Vertasin itseäni muihin ja pidin itseäni yksinkertaisesti huonompana, välillä suorastaan ihan surkeana. Vertaaminen muihin näkyi myös musiikissa. Harrastin kuorolaulun lisäksi lapsena yksinlaulua ja osallistuin laulukilpailuihin taidetapahtumissa. Kilpailuissa ja matineoissa vertasin ensimmäistä kertaa musikaalista osaamistani muihin, kun kuulin muiden oppilaiden esityksiä. Itselleni antama palaute on ollut sävyiltään ehkä liiankin vaativaa tuossa vaiheessa - nuoreen ikääni nähden.

Myöhemmin, kun tajusin, että pystyin kehittymään musiikissa harjoittelulla, se vei täysin mukanaan. Minulle on vieläkin ollut haastetta siinä, että osaan olla tyytyväinen itseeni silloinkin, kun en ole saavuttanut jotain yleisesti hyväksyttävää. Uskon että kilpailuhenkisyys on sekä hyvä että huono asia musiikkialalla. Toki täytyy olla paloa ja uskoa itseensä. Ei ole kuitenkaan hyvä asia, jos kokee iloa ainoastaan silloin, kun saavuttaa hyvän tuloksen mutta ei osaa nauttia matkasta.

Videoliitteessä 1 nähty vieraiden taputus ja kannustus toimivat 2-vuotiaalle tytölle silminnähten positiivisena palautteena joka sai hänet innostumaan musisoinnista vain enemmän. Olen ollut paljon tekemisissä ystäväni pienten lasten kanssa ja kokemukseni mukaan lasta on yllättävän helppo innostaa juurikin taputtamalla ja kehumalla. Tuolloin lapsi

on palautteen kanssa muiden armoilla. Hän ei vielä tee itse arviointia itsestään, vaan toimii sen mukaan, miten muut häneen reagoivat. Sisäinen palaute tulee merkitykselliseksi vanhempana.

Muistan saaneeni vanhemmiltani ja opettajiltani suurimmaksi osaksi positiivista tai rakentavaa palautetta rohkeudestani laulun ja esiintymisen suhteen lapsesta lähtien. ”Katothan Marijuttia minkä teki”-tyyliset lauseet saivat minut tuntemaan itseni erityiseksi ja kasvattivat itseluottamustani. Se olo, kun joku kehui, oli niin mahtava, että pyrin aina ylittämään itseni saadakseni kiitosta. Palautteen antajasta riippuen saatoinkin kokea palautteen myös ahdistavaksi, mistä kertoo esimerkiksi aikaisemmin mainitsemani kokemukset pianotunneilta. Miksi ei ollut välimuotoa? Minulle kehittyi myös sisäisen palautteen malli, jossa osaisin jatkossakin vaatia itseltäni vain parasta, ja olisi vaikeaa päästä irti siitä, että olisin arvokas myös tekemättä huippusuorituksia. Näin voin todeta, että positiivinen ja kannustava palaute motivoivat minua paljon lapsuusajan musiikin harrastuksessani, mutta myös toivat paineita.

4 Esikuvat

Kun pohdin artisti-identiteettiäni kehitystä, esikuvilla on ollut huomattava vaikutus. Kuten mainitsin aiemmin, kuuntelin mielelläni ysärimusiikkia. Sain uudenlaisia esikuvia, kun kaupunkilaisystäväni esitteli minulle ylä- ja ala-asteen taitteessa Mariah Careyn sekä Whitney Houstonin. He olivat ”maailman parhaita laulajia”. Aloimme harjoitella duettoja ”*When you believe*” kappaleelle. Tietynlainen näytönhalu oli aina seurannut minua ja halusin todistaa, että pystyn laulamaan yhtä hyvin- tai vielä paremmin kuin he. Harjoittelin melismoja², ja ihmeekseni huomasin, että kykenin omaksumaan suhteellisen helposti tämän laulutavan. Halusin tuolloin ensimmäistä kertaa olla joku muu kuin oma itseni. Vihasin sekä pisamia nenälläni, että tummia hiuksiani. Meikkasin vahvasti ja blondasin hiukseni.

Esikuvat ovat vaikuttaneet myös esiintymiseeni ja imagooni. Beyoncé tanssii, laulaa, näyttää kauniilta ja tekee kaiken, mitä upea viihdetaitelija voi lavalla tehdä. Harjoittelin joskus siten, että hypin täysillä samalla ja lauloin. Jos kerran Beyoncékin osasi heittää

---

² (Melisma on sävelkuvio, jossa on kaksi tai useampia säveliä mutta joka lauletaan yhdellä voikaalilla (yhdellä tavulla))

kärrynpyöriä samalla kertaa, kun laului, niin kyllä pystyisin minäkin. Halusin hioa itsestäni "täydellisen" esiintyjän ja laulajan. Toisaalta minulle ei ole ollut lainkaan luontaista liikkua samalla tavalla kuin Beyoncé. Olen usein pakottanut itseäni tiettyyn muottiin, koska olen ajatellut sen olevan jotain saavuttamisen arvoista. Olen nauttinut haasteista ja siitä että joku, sanoo ettet pysty tähän. Se vasta mahtava tunne olikin, kun olin saavuttanut tavoitteitani ja voittanut pelkoni. Haaveet tulevan laulu-uran luomisesta leimahtivat kulovalkean tavoin lukiossa, kun tutustuin toiseen samanhenkiseen tyttöön.

4.1 Lauletaan enkuksi! 90's

Englanniksi laulaminen tuntui luontevalta ratkaisulta, sillä nuoruuteni musiikkimaku koostui miltei täysin ulkomaalaisista bändeistä ja artisteista. Tuntui ettei soul/melismaattinen laulutyylili taipunut suomen kieleen. Tietylnainen "valloitan vielä maailman"-asenne oli tarttunut minuun tiukasti. Lukio-aikana teimme tarkan suunnitelman ystäväni kanssa Helsinkiin muutosta ja musiikkipiireihin pääsemisestä. Emme kävisi mitään kouluja, vaan opettelisimme itse tekemään musiikkia studiossa. Olimmekin tutustuneet muutamiin tuottajiin Helsingin vierailuillamme. Rahattomina liftasimme rekkojen kyydeillä Oulun ja Helsingin väliä. Tässä vaiheessa minulla oli ainoana tavoitteena, että minusta tulisi laulaja, sen enempää miettimättä mitä se ammatti pitäisi sisällään. Itsevarmuutta ei puuttunut tuolloin, vaikka sain kuulla palautetta eri suunnista että musiikkiala on todella rankka ja että ei sitä niin vaan piireihin päästä tai menestyä.

Olenkin kuullut sanottavan, että tuohon aikaan ihminen on "viisaimmillaan" toisin sanoen luulee tietävänsä kaiken. Tuota itsevarmuutta olisin halunnut pullottaa tulevaisuuden varalle ja ottaa pienen huikan aina silloin tällöin, kun musiikkiala on tuntunut vetävän maton alta, ja silloin kun on tuntunut, että eihän tästä mitään tule.

4.2 Soul-laulajien ihannointi

Tässä vaiheessa minulle oli kehittynyt jonkinlainen soul-r'n'b -laulajan identiteetti. Lukio-aikana kävin puolen vuoden ajan laulu- ja bänditunneilla Oulun Pop & Jazz Konservatoriossa, jossa lauloin Stevie Wonderin sekä muiden soul-laulajien tuotantoa. Tämä antoi

vahvistusta sille, että soul ja melismaattinen laulu olivat minun vahvuuteni ja asioita joita kannatti tavoitella ja suorastaan vihasin ”suoraa” laulamista. En koskaan erityisemmin rakastanut Mariah Careyn, Whitney Houstonin tai Stevie Wonderin kappaleita. Kuuntelin heidän musiikkiaan sen vuoksi, että halusin laulaa mukana, koska ihailin heidän täydellistä äänenkäyttöään ja taitoaan. Vapaa-ajallani kuuntelin mieluummin vaikkapa ysäriä, trancea tai Metallicaa. Aloin kuulla palautetta laulustani kuten ”et kuulosta yhtään vaaleaihoiselta” ja sehän lisäsi vain vettä myllyyn. Tässä vaiheessa tärkeäksi oli noussut, etten kuulostanut suomalaiselta. Oma ääni, jota joskus oltiin keuhuttu vahvaksi ja omakseni oli nyt jotain muuta.

Olen tietoisesti alkanut tutkia, miltä oma ääneni kuulostaa. Kun kuuntelen suosittuja artisteja, pystyn helposti arvaamaan, keitä heidän esikuvansa ovat olleet. On luonnollista ja inhimillistä, että ihminen oppii matkimalla muita, mutta silloin vaarana on kadottaa oma erityisyytensä. Olavi Uusivirta kertoo Miten lauluni syntyvät kirjassa (Kauppinen 2017, 177) omasta kokemuksestaan:

”Rumpalilegenda Anssi Nykänen lausui joskus Viidakkorumpu-lehdessä, että kaikkien luovaan tekemiseen liittyy pakollinen apinointivaihe, joka on väistämätön etappi matkalla kohti oman äänen syntymistä. En tiedä, olenko edennyt apinointivaiheesta yhtään mihinkään. Onko se edes mahdollista? Minun kappaleissani kaikki on lainattua, tietenkin. Omaa on asetelma, kompositio. Se on jo paljon, riittävästi.”

4.3 Judy

Ensimmäinen kaupallinen artisti-minäni oli Judy. Nimi tuli siitä, että mummoni ja isäni väänsivät nimeni Oulun murretta kunnioittaen ”Marijutti”-muotoon. Siitä sain lempinimen ”Juti” ja tästä keksin englanninkielisen version. Judy syntyi. Hain 20-vuotiaana kykyjenetsintäkilpailuun, joka ei ollut tv-formaatti, en nimittäin halunnut osallistua mihinkään talenteihin tai idolseihin. Se johti yhteen ensimmäistä tuottajayhteistöistä. Minulle suunniteltu kappale muokkaantui ysäridanceksi, mutta enhän minä halunnut ysäripoppari olla vaan r’n’b-laulaja. Tämän seurauksena yhteistyö hiipui nopeasti.

Ulkonäön korostus liittyi vahvasti tuohon aikaan. Sain kuulla usein että ”sullahan on koko paketti kasassa”- mutta mitä? Jotainhan on täytynyt puuttua Uskon, että alitajuisesti olen halunnut sukeltaa sisimpääni ja pitänyt Judyä alter-egonani, eikä se koskaan riittänyt

minulle. Silti en osannut päästää kiiltokuva-lookista irti. Pelkäsin varmasti, että menettäisin kaiken, eikä pelkkä musiikkini riittäisi.

Judy-nimellä päädyin hakemaan UMK-kilpailuun ja pääsin kappaleellani Kisscollector 40 parhaan joukkoon. Muistan etten osannut arvostaa tekemääni. Halusin aina, että sanoituksissani olisi joku syvälinen sanoma. Kuuntelin sanoituksiani kriittisesti ja mietin, ettei tässä kukaan mitään syvällistä kuule. Toisaalta radioissa soivissa pop-kappaleissa harvoin on mitään erityisen syvällistä. Sätin kuitenkin itseäni pinnallisista sanoituksista ja poukkoilin edes taas, hyläten monta muuten hyvää ja käyttökelpoista ideaa.

Koin ettei Judy ollutkaan se, joka halusin artistina olla. Markkinointi ja some-hypettäminen ahdistivat toden teolla. Sisäinen palaute oli ristiriitaista: En osannut seisoa kiiltokuvaalookin takana (kuva 1) mutten uskaltanut päästää siitä irtikään.

Kuva 1. Artistikuva Rantapohja-lehdessä 2012.

Varhaisteinistä nuoreen aikuiseen saakka saamani palaute vaikutti varmasti siihen, että aloin kehittää omaa artistiuttani pop-tähtimäiseen suuntaan. ”Sulla on koko paketti kassassa” on melko laaja käsite. Ehkä aloin liikaa uskoa siihen, että tämä ”paketti” olisi se juttu ja luulin sen riittävän. Ehkä en keskittynyt tuolloin oleellisimpiin asioihin musiikkiurani kannalta.

Palaute siitä, etten kuulostanut suomalaiselta, sai minut varmasti ajattelemaan ulkomaan markkinoita ensimmäisiä kertoja. Melismaattinen soul-laulu ei ollut kovin yleistä yläaste

-tai lukioaikana paikkakunnallani, joten tunsin erityisyyttä siitä, että pystyin omaksumaan kyseisen tyylin. Se oli myös yleisen käsityksen mukaan haastavaa hommaa, joten varmasti taas näytönhaluni nousi pinnalle. Uskon että kuitenkin pohjimmiltani innostuin soul-laulusta sen vuoksi että se antoi vapauksia laulu tulkintaan verrattuna vaikkapa yksinkertaisiin pop-kappaleisiin.

5 Koulu ja ympäröivä musiikkimaailma

Mietin vähän yli parikymppisenä, että minun olisi hankittava joku ”oikea” turvallinen ammatti, vaikka musiikki olikin se pääjuttu. Päädyin opiskelemaan estenomiaa, kunnes tajusin melko pian kaipaavani selkeästi luovalle alalle. Samalla, kun tein omia demojani musiikinteko-ohjelma logic prolla, hain myös Teatterikorkeakouluun näyttelijälinjalle sekä Taideteollisen korkeakouluun sisustusarkkitehtuuria opiskelemaan. Päädyin Pekka Halosen akatemiaan pariksi vuodeksi kuvataideopintojen pariin. Siellä joulujuhlassa esiinnyttyäni eräs luokkalaiseni tokaisi minulle, että ”mitä sä täällä koulussa teet?”. Se toimi herätyksenä, ja päätin unohtaa musiikkikouluihin liittyvät ennakkoluuloni. Hain Pop & Jazz Konservatorioon, jossa minulle alkoi rakentua ammattimaisen muusikon identiteetti.

On ollut paljon puhetta siitä, että kouluista kyllä tulee hyviä laulajia jotka taipuvat niin heavymetalliin kuin jazziin, mutta että koulut vievät artistiudesta jotain pois, ja ovat jopa esteenä artistiuran luomisessa. Tämä on ristiriitainen aihe. Välillä tuntui, etten ollut tarpeeksi lahjakas verrattuna gospel/ soul-laulajiin, välillä taas kuulin, ja edelleenkin kuulen, että ääneni on ”liian koulutettu” verrattuna nykypäivän pop-artisteihin. Olen puskenut itseni erilaisten bändipajojen läpi silläkin uhalla, että oma tulkintani jäisi shown varjoon. Koulutus on kuitenkin antanut todellisen taidon laulaa sekä korkealta ja kovaa että herkästi ja hiljaa riippuen kappaleen tyylilajista ja sanomasta. Tuskin koulutus on vienyt omaa ääntäni. Taipumukseni miellyttää ja ottaa ulkoinen palaute kirjaimellisesti, johti kuitenkin epätietoisuuteen siitä, mikä on omaa ja mikä lainattua. Nyt olen alkanut pitää tärkeimpänä oman äänen löytämistä ja siitä kiinni pitämistä.

Mielestäni nykypopissa artistilta vaaditaan aina jotain uutta ja maailmaa mullistavaa. Sen voi tulkita niin, ettei enää riitä pelkästään sellaisena kuin on, omana itsenään. Toisaalta sanotaan, että juuri se aito oma persoona koskettaa ja saa ihmiset kuuntelemaan, sitten taas toisaalta kehoitetaan panostamaan imagoon. Painotetaan, kuinka tärkeä ensivaiku-

telma on ja siihen liittyen ulkoinen olemus, ja tietty särmä. Onko se sitten aitoa, jos mietitään kaksi tuntia, että minkälainen instagram-kuva sopisi jonon jatkeeksi, millä erottuisin? Toitotetaan että pitää kaivaa se ydin esiin. Mikä se ydin sitten on? Popin kirous.

5.1 Sisulla sisulla!

Hain siis 24-vuotiaana Pop & Jazz Konservatorioon, vaikka olin vannonut, etten aio musiikkia opiskella kouluissa päiväkkään. Aloin harjoitella musiikinteoriaa periaatteessa nollassa. Seilasin Tohtori Toonika-kirjaa kannesta kanteen moneen kertaan ja tein tehtäviä. Kun kaverit juhlivat vappua, minä olin tunnollisesti kotona joko tekemässä musiikkia tai harjoittelemassa. Pääsykokeessa lauloin omatekemän kappaleeni "vaaleanpunainen" ja pääsin hieman puutteellisista teoriataidoistani huolimatta sisään. Silloin alkoi ammattimuusikkouteni muotoutuminen. Olin bänditoiminnassa erään opettajani palautteen mukaan "ihan lapsen kengissä" ja minua jännittivätkin pitkään kyseiset tunnit.

Pop & Jazz Konservatoriossa olin saman katon alla lukuisten lahjakkaiden, usein minua nuorempien laulajien ja muusikoiden kanssa. Halusin pystyä aina vain parempaan ja parempaan. Tähtäin koulussa oli koko ajan oman uran eteenpäin vieminen eikä esimerkiksi opettaminen.

Vihdoinkin koin olevani oikeassa paikassa, sain toteuttaa itseäni luovasti musiikin keinoin. Sain laulutunteja useilta eri opettajilta, opettelin laulutekniikkaa itsenäisesti monta tuntia joka päivä. Videoin treenejäni ja tein omia kappaleita vielä säännöllisemmin. Koin että minun oli otettava tuo aika kiinni, mitä olin menettänyt etsiessäni omaa tietäni muusikkona.

Laulaja-lauluntekijä, lisa, kertoo omasta myöhäisherännäisyydestään ja samanlaisesta sisukkuudesta:

"Omassa tarinassani vaalin joka tapauksessa omaa myöhäisherännäisyyttäni bänditouhuissa." "Ammattimainen laulunkirjoittaminen ja kustannustoiminta sen ympärillä näyttäytyivät vielä tuolloin ulospäin salatieteenä ja todella pienten piirien visusti suljettuna toimintana." "Kirjoitin, kirjoitin ja kirjoitin, ja olin todella sisukas." "Kirjoittamisessa vetoaa myös sen mysteeri: se, ettei hyvää tekstiä voi noin vain tilata, vaan se tulee, kun on tullakseen, antaa joskus odottaa itseään ikuisuuden ja joskus syntyy kuin automaattikirjoituksena kaupakuitin kääntöpuolelle" (Kauppinen 2017, 99, 102.)

Vuosien 2010-2017 välillä on tapahtunut paljon. Tiedossani ei ollut montaa tyyppiä, joka teki kaiken itse trakkien³ tuotannoista sanoituksiin. Sitä pidettiin tuolloin erikoisuutenani ja vahvuutenani. Kamppailin runosielun ja purkkapopparin välimaastossa. Jos tein herkän kappaleen ja kuulin radiosta jonkun toisen artistin tekemän menevän kappaleen, tunsin pettymystä itseäni kohtaan. Sama toisin päin: jos tein menevän pinnallisen kappaleen, ja kuulin jonkun soul-kappaleen, jossa ääni pääsi valloilleen, tunsin pettymystä. Tuskailin itsekseni, miksi olin myynyt sieluni, kun kerran osasin laulaa oikeasti. Tietynlainen poukkoilu ja epävarmuus omasta artisti-identiteetistäni ovat kulkeneet usein rinnallani. Taiteilijana joutuu aina laittamaan itsensä likoon ja olemaan arvioitavana. Ei ihme, että tämä tuo epävarmuutta.

5.2 Muihin vertaaminen hyvässä ja pahassa

Tutuista muusikkopiireistäni löytyi sekä heitä, jotka ihannoivat taiteellisempaa musiikkia, että heitä, jotka vanhoivat radiopopin nimeen. Taidetta tehtiin "täydellä sydämellä" ilman kaupallisen menestyksen tavoittelua ja poppia tehtiin mahdollisimman suurta kuulijakuntaa tavoitellen. Poukkoilin näiden kahden välimaastossa. Sielultani olin taiteellisemmän ilmaisun ystävä. Toisaalta halusin, että kappaleeni ovat niin sanottua valtavirran musiikkia, tarttuvia ja helposti muistettavia. Identiteettini oli purkkapoppari, jonka sisällä huusi mystinen shamaani. Muusikkopiireissä tunnuttiin ihannoitavan teknisesti lahjakkaita tyyppejä. Totta kai halusin olla yksi heistä. Luulen, että tuolloin keskityin eniten muiden miellyttämiseen. Koin että minulta odotettiin milloin "Suomen Beyonce"-tyyppistä laulajaa, milloin herkkää tunteisiin vetoavaa tulkitsijaa.

Etsin koko ajan tiimiä itselleni. Tein yhteistyötä useiden tuottajien kanssa, mutta usein tuntui, että oma ääni katosi prosessin aikana. Pidän pitkään heidän sanomaansa totuutenani. Musiikkikouluissa on vaikeaa olla vertaamatta itseään muihin. Jotkut menestyvät, jotkut eivät. Joitakin nostetaan jalustoille, joitakin ei.

5.3 Taidot karttuu - mutta missä artisti?

---

³ Kappale, biisi

Pop & Jazz Konservatorion aikana kehityin varmasti eniten muusikkona. Omaksuin tietoa ja taitoja huimaa vauhtia. Olin Nokia House Bändin solistina vuonna 2012 ja samana vuonna sain Nokia Young Talent stipendin. Koulu mahdollisti minulle sen, että omaksuin muusikon identiteetin. Se oli minulle hyvin tärkeä vaihe. En usko, että ilman koulua olisin alkanut todella tutkia muusikon identiteettiäni. Pop & Jazzilla ollessani treenasin laulutekniikkaa enemmän kuin tarpeeksi. Minulle oli tärkeää harjoitella tietty määrä päivässä/viikossa. Nauhoitin kaikki treenit ja laulutunnit ja annoin itselleni palautetta niistä jälkikäteen. Tässä vaiheessa joku artisti on tehnyt kappaleita, harjoitellut kitaransoittoa vain sen verran että pystyy säestämään itseään. Huomasin että itselleni tunneilmaisu kärsi jatkuvasta täydellisyydentavoittelusta. Lopputulos todennäköisesti kuulostikin joskus turhan kireältä, kun laulamisesta puuttui rentous ja ilo.

Koulumaailmassa, varsinkin laulamisesta ja laulunteosta saadun palautteen ristiriitaisuus voi hämmentää. Laulutekniikkaa on helpompi arvioida objektiivisesti kuin vaikka tehtyjä kappaleita tai opiskelijan äänensävyä ja nyansseja. Opettajilla, ystävillä ja kollegoilla on kaikilla omat mieltymyksensä, ja jos on altis muiden mielipiteille, tämä voi muodostua haasteeksi. Toinen ihanoi huokoista ja kevyttä, suomenkielistä laulelma-tyylistä tulkintaa, kun taas toinen vannoo kovaa ja korkealta laulavan soul-diivan nimeen. Koen että olen antanut tässä vaiheessa palautteen vaikuttaa liikaakin omaan artisti-identiteettiini kehitykseen. Koulun tarkoitus on tehdä laulajasta teknisesti taitava, jotta tämä pystyy selviytymään keikasta kuin keikasta ilman että vaurioittaa instrumenttiaan. Tämä on tietysti itsestäänselvyys, mutta välillä koin, että varsinkin artisti-uralle tähtäävää opiskelijaa olisi voitu ohjata enemmän kohti oman äänen syvimmän olemuksen löytämistä.

Vaikka palaute olisi positiivista, mutta joka viikko erilaista, saattaa se sekoittaa omaa ydintänsä etsivää muusikkoa. Olen ollut altis miettimään, että josko tämä tai tämä olisikin sopivampi tyyli tehdä, kun niin moni on sitä mieltä. Musiikkikoulujen aikana olen huomannut oman sisäisen palautteen merkityksen sekä hyvässä että pahassa. Opin olemaan vieläkin kriittisempi omaa tekemistäni kohtaan ja korjaamaan virheitä ilman ohjausta. Kiitoksen antaminen itselle on ollut hankalampaa. Aina on joku, joka on jo tehnyt saman jutun paremmin tai aiemmin. Vaikka meninkin eteenpäin teknisesti ja minusta tuli virallisesti muusikko, en ollut enää niin varma siitä, mikä minun juttuni olisi artistina. Ristiriitaisuus summaa tämän kappaleen. Toisaalta olen saanut uskomattoman hyvän pohjan koulusta ammattimuusikkoudelleni, toisaalta taas olen saattanut kadottaa omaa raa-kaa tulkintaani. Onneksi kiinnostuin tutkimaan asiaa tarkemmin ja etsimään omaa ääntäni.

6 Projekti MARJUT

Muutamia vuosi taaksepäin tajusin, etten voinut enää tehdä Judy-nimellä uraani. Siihen liittyi liikaa epävarmuutta ja ristiriitaisia tunteita. Vaihdoin artistinimeni MARJUTiksi pitkän mietinnän jälkeen. Teini-iässä en pitänyt nimestäni, koska se oli mielestäni vanhanaikainen. Miksi en voinut olla Linda, Emilia tai edes Katariina joka on minun toinen nimeni. Minulle oltiin vielä sanottu useita kertoja, etten näytä yhtään Marjutilta. Artistinimen vaihto omaksi nimekseni tuntui kuitenkin hyvältä, sillä tunsin, ettei minun täytyisi esittää enää mitään muuta.

Julkaisin MARJUT- nimellä kaksi kappaletta, kunnes epävarmuus taas iski: Radiossa soitettiin kappaleeni ja annettiin palautetta artistinimestäni - se oli nimittäin outo, koska kappaleeni oli englanniksi. MARJUT voisi kuulemma olla suomalaisen iskelmälaulajan nimi jonka levy löytyisi huoltoaseman levylaarista. Tein lookin päivityksen, nettisivut ja vaihdoin nimekseni Bella Roux. Se villitys ei onneksi kestänyt kovin kauaa. Miksi olisin halunnut taas olla joku muu? Parempi versio itsestäni? Nyt olen ylpeä MARJUTin fanitaja ja pidän itseäni kädestä.

Olen usein pohtinut paikkaani musiikkialalla. Välillä tunnen, että artisti-identiteettini on kuin pallo lentopallopelissä. Liikun puolelta toiselle enkä oikein löydä missä olisi hyvä olla. Eikä se olekaan mikään ihme, jos itsensä kuuntelua ei ole liioin tullut harrastettua.

6.1 Brändi, imago ja vastuu

Minulla on kolme nuorempaa sisarta. Lapsena otin paljon vastuuta, pidin huolta heistä ja minuun luotettiin. Mikä sitten on saanut minut vierittämään musiikillisen vastuun viime kädessä muille? Mitä oikein pelkäsin? Eihän kukaan muu voi löytää artistiuteni ydintä kuin minä itse. Toki voidaan ehdotella että ”sun kannattaa hei laulaa jazzia tai värjätä tukka keltaseksi”. Loppujen lopuksi ratkaisut ovat kuitenkin omissa käsissä. Apua saa tarvita ja pyytää, mutta oman persoonansa ei saa antaa hukkaa muiden mielipiteisiin.

Minulle on tärkeää, että voisin artistiudessa ilmentää itselleni tärkeitä arvoja kuten heikompiensaisten ihmisten ja eläinten oikeuksia. Vastuun ottaminen pelottaa, mutta se on

ainoa tie. Minun täytyy uskaltaa antaa itselleni enemmän vastuuta artistiuteni kehittämisessä.

Halusin aloittaa niin sanotusti puhtaalta pöydältä, rehellisesti. Minulla oli uusia kappaleita ja löysin sopivan yhteistyökumppanin 2017 keväällä. Halusin että imagoni olisi sellainen jonka takana voisin seisoa. Mietin, miten saisin rakennettua brändin, jossa yhdistyisivät sekä räväkkä että herkkä puoleni sopivassa balanssissa. Ilmeikkyys ja persoonallinen tyyli, urheilu. Olin kyllästynyt esittämään.

Mietin graafisen suunnittelijan kanssa nettisivujen ulkomuotoa. Halusin ilmentää persoonaani värein ja muutenkin taiteellisuuden avulla. Edellisissä promokuvissani olin käyttänyt stailistin apua mutta nyt stailasin itse itseni. Kuvat otettiin tupakansavuisessa omakotitalossa, jossa valokuvaajan äiti tarjoili minulle kulauksen viskiä, että rentoutuisin. Leikin ja kokeilun kautta tuli parhaat kuvat. MARJUT on yhdistelmä impulsiivista ja herkkää, hän laulaa elämästä, mystisen melankolisella sävyllä. Hänellä on kyky koskettaa ihmisiä ja heittäytyä hetkeen.

Miten identiteettini ja imagoni on muuttunut? Olen koonnut alle kuvia (kuvat 2-5), joista näkyy erilaiset tyylit. Kaksivuotiaana olen pitkälti vanhempieni tuotos vaatteineni ja hiuksineni (kuva 2). Vielä 12-vuotiaana olin säilyttänyt tuuheat kulmani ja tummat hiukseni enkä meikannut, ainakaan paljoa (kuva 3). Judy-identiteettiin (kuvat 4 ja 5) kuului aiemmin mainittu kiiltokuvailookki. Viimeiseksi kuvaksi valitsin lempparini viimeisistä promo-kuvauksista (kuva 6). Olen kulkenut ympyrän ja palannut lähemmäksi sitä pippurista, mutta herkkää tyttöä joka vanhemmissa kuvissa näkyy.

Kuvat 2 ja 3. Lapsuuskuvia

Kuvat 4 ja 5. Judy

Kuva 6. MARJUT

6.2 Miten kappaleeni syntyvät?

Jonain päivinä kävelen pitkin Helsingin Hietaniemen rantatietä kuin robotti. Itsepäinen karkeakarvainen mäyräkoira Luna talutushihnassa. Minulla on kauhea kiire vain suorittaa lenkki nopeasti. Ilmakin on paska ja ihmiset tyljä. Äkkiä kotiin takaisin, jotta voisi alkaa tekemään jotain hyödyllistä. Tämä sama lenkki voi saada aivan toisenlaisen merkityksen mielentilastani riippuen. Jos olen läsnä ja avoin pienelle seikkailulle, huomaankin yhtäkkiä miten raikkaalta ilma tuntuu ja miten hienoa on, kun voin ylipäänsä hengittää. Tunnustelen pientä kivimurskaa lenkkareideni alla, huomaan pilvien maagiset kuviot, otan katsekontaktin variksen kanssa ja tunnen myös koiraani ja vastaanulijoihin aivan erilaisen yhteyden. Sama on laulun kanssa. Ympärilläni on päivittäin asioita ja ilmiöitä, tunteita ja tarinoita, joista laulut voivat syntyä, jos annan niille mahdollisuuden. Aina mieleni ei kuitenkaan ole vastaanottavainen ja torjun ideat. Jonain päivänä taas olen valmis tarttumaan ohitseni lipuviiniin ideoihin ja näen arkipäiväisissäkin asioissa mahdollisuuksia. Otan tarkasteluun Dynamite-kappaleeni synnyn.

Istun sängylläni, on arki-ilta. Kirjoitan sattumanvaraisia tunteitani ylös vihkoon. Mielessäni alkaa yhtäkkiä soida melodia, tulevan kappaleen kertosäe. Tämä kuu-

lostaa mahtipontiselta ja jotenkin eeppiseltä, tämä liikuttaa minua. Alan hyräillä jotain sinne päin olevia sanoja jotka sopivat melodiaan, mikä olisi mahtipontista? Räjähdys..Dynamiitti! Tässä kohtaa tulee kriitikko ensimmäistä kertaa ääneen. (täähän on käytetty jo miljoonassa laulussa) johon vastaan Turpa kiinni tämä on helvetin hyvä. Kirjoitan tajunnanvirtaa kaikesta siitä mitä dynamiitista tulee mieleen. Wild, Dynamite..sick of being polite, tähän on ku mun elämästä. Enää en pyytele anteeksi sitä mitä olen! Kappale oli vasta tässä vaiheessa mutta uskoin siihen jo valmiiksi. Edellisenä päivänä dynamiitti olisi vain ollut sana muiden joukossa mutta oikean melodian kanssa se sai uudenlaisen merkityksen minun maailmasani. En tarvinnut kenenkään muun hyväksyntää. Tiesin että saisin kappaleen valmiiksi, kun pohjalla oli vahva idea. (Oma tarina 2017)

Sitä innon ja hyvän olon tunnetta on vaikea verrata mihinkään, kun on saanut tuotoksen tuohon vaiheeseen. Olen varmasti tyytyväisin juuri tuossa vaiheessa, kun olen hyväksynyt idean. Tein siltä istumalta alustavan demotuotannon Logic Pro:lla ja lähetin demon kollegalleni, jonka kanssa halusin sovittaa lopulliset sanoitukset kappaleeseen. Tuotantopuolesta taas vastasi uusi yhteistyökumppanini, joka innostui musiikistani.

Lauluni ovat englanninkielisiä ja välillä pohdin, miten teen lauluja kielellä, joka ei ole äidinkieleni. Olen ajatellut, että laulutyylini ei sovellu suomenkieliseen musiikkiin. Halusin tähdeksi, enkä oikein pitänyt suomenkielisestä musiikista. Huomaan silti, että tunne on helpompi tavoittaa, kun kieli on äidinkieli.

En ole perinteinen kitara kädessä kulkeva, trubaduurikeikkoja tekevä tyyppi. Halusin biiseihini hyviä koukkuja ja melodioita, joiden merkitys nousi välillä jopa sanoituksia korkeammalle. Siitä minulla on usein tullut huono omatunto, koska kappaleen sanoma ja syvällisyys voivat hukkaa sanoitusten jäädessä toissijaisiksi. Minulle syötettiin usein sellaisia kuluneita neuvoja kuten ”ei popmusiikissa sanat ole niin tärkeitä – kunhan vain on hyviä huukkeja”. Olen kuunnellut paljon musiikkia missä sanoitukset ovat olleet toissijaisia ja imu on tullut tunnelmasta, rytmistä tai maagisista melodioista. Nykyisin koen, että merkitykselliset sanat ja maaginen melodia mahtuvat samaan kappaleeseen. Olavi Uusivirta kertoo Miten lauluni syntyvät kirjassa (Kauppinen 2017, 181).

On tehtävä valinta. Kenelle lauluni teen, kuvitellulle kuulijalle vai itselleni? Jos valitsen kuvitellun kuulijan, olen heti laskelmoinnin, miellyttämisen ja odotusten täyttämisen epäilyttävällä huorakujalla.

6.2.1 Tuottajayhteistyö

Tuottajien vaikutus artisti-identiteettiini kehitykseen on ollut vaihteleva. Olen tehnyt parikymppisestä saakka demoni Logic Pro –ohjelmalla melko pitkälle sovituksia myöten. Tuotannon laatu ei ollut kuitenkaan niin hyvä, että kappaleen olisi voinut suoraan saada radiosoittoon. Ajattelin ennen, että tuottaja on kuin jokin prinssi rohkea joka vie minut ja demoni valkealla ratsullaan kohti menestystä. Tuottajan edessä luovuin helposti demoisani vallinneesta tunnelmasta, jotta kappaleesta saataisiin ”parempi” ja ”radioystävällisempi”. Nykyisin olen tarkempi siitä, että oma visio säilyy lopullisissa versioissa, ja olen oppinut arvostamaan omia kykyjäni myös tuottajana.

Hyvä tuottaja voi parhaimmillaan auttaa etsimään artistin ydintä, mutta tämä ei ole itsensäselvyys vaan helposti aletaan tehdä ”pientä pintaremonttia” sen sijaan että katsotaisiin mitä pinnan alla todella on. Onnellinen yhteistyö tuottajan kanssa vaatii luottamusta ja sitä että uskaltaa näyttää itsensä juuri sellaisena kuin on.

Sävellysohjeittajani esitteli musiikkiani 2017 keväällä eräälle tuottajalle, joka innostui musiikistani ja sovimme sessiot hänen studiollensa. Kävi ilmi, että meille oli yhteistä tietty musiikillinen estetiikka, sekä jonkinlainen perfektionismi. Tarvitsin juuri sitä, että raakileet demoni saataisiin lopulliseen muotoonsa. Se muutti paljon ja antoi uskoa tulevaan. Tuntuu että tuottajan järjestelmällisyys ja toimeliaisuus nostivat minut kuopasta, missä olin ollut musiikkini kanssa. Asiat näyttivät nyt kirkkaimmilta kuin koskaan.

Kuvailen ensimmäisen yhteistyömme kulkua:

Olimme sopineet studiolle tapaamisen kesällä 2017. Lähetin samaisena aamuna aiemmin tekemäni Dynamite-demon tuottajalle. Saavuin paikalle pieni jännityksen tunne rinnassani. Mitä jos hän ei pitäisikään kappaleesta? Hän ei ollut vielä ehtinyt kuuntelemaan demoa, joten laitoimme biisin soimaan. Hän sanoi pitävänsä kappaleesta ja että demossani oli selkeä pohja alkaa työstämään. Aloimme yhdessä valitsemaan parempia saundeja ja hiomaan tuotantoa. Saimme päivitetyn version aikaiseksi ja sovimme seuraavan session missä äänitettäisiin lopulliset laulut. Tämän jälkeen kappale meni miksaukseen. Kuuntelimme kriittisellä korvalla tulosta ja saimme vielä muutaman ylimääräisen miksauksen. Kun kappale oli valmis, aloimme miettiä mihin ja kenelle sitä voisi lähettää. (Oma tarina 2017).

Teimme tuon jälkeen vielä kaksi muuta kappaletta vastaavanlaisessa yhteistyössä. Nyt kappaleet odottavat sopivan julkaisijan löytymistä.

6.3 Oman äänen löytäminen - löysin rantein

Kuten aiemmin mainitsin, minulle on annettu palautetta siitä, miten laulamiseni kuulosti liian harkitulta. Viimeksi tämä tapahtui eräessä A&R tapaamisessa ja tunsin piston sydämessäni. Lauloin kuulemma edelleen ”liian oikein” ja jotain särmiä tuntui puuttuvan. Tuntui kohtuuttomalta saada jälleen tuo sama palaute, varsinkin kun olin tiedostanut ”ongelman” ja lähtenyt tutkimaan omaa ääntäni ja tulkintaani. Mitä tarkoitetaan tuolla ”liian oikein laulamisella”?

Painotan että seuraavat ovat mielipideasioita, mutta yritän olla mahdollisimman objektiivinen ja utelias. Päätin kuunnella spotifysta muutamia vahvoja, pinnalla olevia naisartistteja, joiden tulkintaa pidän mielenkiintoisena. Tein seuraavat johtopäätökset: Sian, Dua Lipan ja ALMAN laulusta tulee olo, etteivät he miettisi yhtään laulavansa. Kuulen pikemminkin raakaa tunteen paloa. He antavat äänensä särkyä ja vivahde-erot ovat kuultavissa. Lisäksi tulkinnasta kuuluu rohkeuden ja haavoittuvaisuuden yhteispeli. Raaka tarkoittaa käsitteenä muun muassa kypsentämätöntä ja jalostamatonta. Voisin summata, että itselleni mielenkiintoisessa laulusaundissa on taito ja tekniikka pohjalla, mutta jokin alkukantaisuus on säilytetty tai kaivettu uudelleen esiin.” Liian oikein laulamisella” voidaan tarkoittaa myös tiettyä turvallisilla vesillä oloa, riskien välttelyä mikä välittyy kuulijalle kädenlämpöisenä ja massaan hukkuvana tulkintana.

Tekniikkapohjaa minulta ei kukaan ota pois. Mutta miten unohtaa kaikki maneerit, mitä olen oppinut? Miten liikuttaa omaa ääntä niin raaka'assa muodossa kuin mahdollista? Miten laulaa niin, että mieluummin ottaa riskejä kuin että pelkää epäonnistumista? Opettaessani itse laulua painotan sitä, ettei laulu eroa niin paljoa normaalista puheesta. Laitan oppilaani usein puhumaan kappaleen tekstiä ennen varsinaista laulamista. Silloin ääni on omimmillaan. Miten minä suutun? Miten minä ihastun? Miten minä nauran? Mikä on minun kokemukseni aiheesta mistä laulan? Joskus huomaa esittävänsä tunnetta tuntematta sitä aidosti. Yleisö huomaa sen helposti, jos esiintyjä ei seiso sanomansa takana.

Epäonnistumisen pelko on mielestäni yksi suurimmista haasteista, kun puhutaan rennosta laulutavasta. Emmehän pystyisi kunnolla keskustelemaan, jos koko ajan miettisimme miltä kuulostamme puhuessamme - miten sitten välittää tunteita laulun avulla, jos olemme liikaa kiinni kuuloaistissa?

6.4 Epävarmuuden kanssa eläminen (artisti-minä)

Olen hyväksynyt sen, että epävarmuus kuuluu elämään, alalla kuin alalla. En ole kuitenkaan koskaan miettinyt tosissani, että lopettaisin musiikinteon tai luopuisin unelmastani. Usein kuitenkin mietin, onko kaikki tämän arvoista. Haluanko elää epävarmuudessa vuodesta toiseen? Haluanko ettei työtäni pidetä työnä samoin kuin vaikkapa lääkärin tai kirvesmiehen työtä? Haluanko että ihmiset saavat vapaasti arvostella työtäni julkisesti?

Olen huomannut, että tarvitsen musiikin vastapainoksi esimerkiksi säännöllistä urheilua, rentoutumista sekä unta. Huomaan heti muutokset mielialassani, jos en nuku tarpeeksi, syö terveellisesti tai liiku. Kaipaen myös luonnossa oleilua. Luovuutta ei voi pakottaa mutta sitä voi ruokkia. Haaveissani on edelleen, että voisin rakentaa omaa artistiuraani, tehdä kappaleita sekä esiintyä. Suunnitelmani on, että teen uutta musiikkia ja pyrin olemaan koko ajan enemmän rohkeasti oma itseni. Lisäksi haluan etsiä julkaisijat valmiille kappaleilleni ja tulla näkyväksi. Haaste on olla vaipumatta epätoivoon, jos tulee kausia, ettei kappaleita synny.

MARJUT-nimellä tehdessäni olen huomannut, että olen keskittynyt tarkkailemaan oman sisäisen palautteeni merkitystä itselleni. Miten puhun itselleni ja arvostanko omaa työtäni ja miten se vaikuttaa motivaatiooni? Ajatuksemme ja sisäinen puheemme vaikuttavat minäkuvaamme enemmän kuin ymmärrämme. Pyrin antamaan itselleni hyväksyntää, vaikka en olisi saavuttanut tavoitettani.

7 Pohdinta

Opinnäytetyöni tarkoitus oli kartoittaa artisti-identiteettini kehityksen vaiheita lapsuudesta lähtien. Kirjoittaessani ja lukiessani tarinaani huomasin, että palautteella on ollut iso rooli matkallani pikkutyöstä musiikin harrastajaksi, muusikoksi ja artistiksi asti. Tutkimuksessani halusin perehtyä enemmän käännekohtiin, joissa palaute on vaikuttanut minuun artistina ja miettiä miksi valitsin tiettyjä polkuja. Prosessin aikana jouduin kohtaamaan ominaisuuksiani sekä hyvässä että pahassa.

Koen että haluni miellyttää on vaikuttanut siihen, että olen ollut erityisen altis palautteelle. Positiivinen palaute on tuntunut niin hyvältä, että olen ollut tyytyväinen, jos toinen on

pitänyt musiikistani tai imagostani, vaikka en itse olisikaan ollut aivan varma lopputuloksesta. Korjaava tai negatiivinen palaute ovat automaattisesti saaneet minut ajattelemaan, että minussa on vikaa, ja että asia täytyy korjata nopeasti mukisematta. Tähän kun lisätään valtava näytön halu, huomaan että olen aika ajoin ollut vain suorittamassa artistiutta.

Toisaalta, kun kuuntelin vanhoja c-kasetteja ja äänityksiäni läpi, muistin, että laulun ja musiikin ilo sekä luomisen into ovat olleet minussa läpi elämäni. On ollut aikoja jolloin en ole ajatellut ja analysoinut tekemistäni, vaan olen antanut musiikin viedä. Tämän prosessin ansioista olen palauttanut mieleeni nuo hetket ja oivaltanut, että voin vastedes kuunnella tarkemmin omaa sisäisen palautteen ääntä, ja luottaa että sanani painaa loppujen lopuksi eniten, kun kyse on omasta taiteestani.

Jonkinlaisena johtopäätöksenä voin todeta, että palautteella todellakin on voimaa, oli se sitten positiivista, negatiivista tai korjaavaa. Sen avulla voi kiittää, motivoida tai pahimmassa tapauksessa musertaa. Oivalsin että palautteen antajalla on iso vastuu, vaikka hän ei palautetta antaessaan kokisikaan sitä niin. Ihmiset ovat yksilöitä ja jotkut tarttuvat palautteeseen herkemmin kuin toiset.

Haaveilen että pääsen tulkitsemaan omia kappaleitani rehellisesti, ja että löytäisin kirjoittamisestani vielä enemmän omaa ääntäni ja oppisin olemaan vähemmän johdateltavissa. Tällä hetkellä teen kaikkeni, että persoonani kuuluisi kappaleistani ja näkyisi imagostani. Toivon että olen myös taitavampi sekä ottamaan että antamaan palautetta tämän tutkielman jälkeen.

Oppimani perusteella kehitin ohjeita jotka voivat hyödyttää sekä palautteen saajaa, että antajaa:

Ohjeeni palautteen saajalle:

- Ole rehellinen itsellesi ja mieti, onko palautteen antaja sellainen henkilö, kenen mielipiteitä arvostat.
- Oletko samaa mieltä asiasta? Oli palaute sitten hyvää, huonoa tai korjaavaa, sinulla on oikeus olla eri mieltä.

- Jos saat korjaavaa palautetta, älä säti itseäsi vaan mieti, mitkä asiat ovat oikealla tolalla ennen kuin alat miettiä korjausliikkeitä.
- Kun saat positiivista palautetta, säilö hyvänolon tunne muistiisi, kiitä itseäsi ja palautteen antajaa.
- Muista että jokaisella on omat mielipiteensä, kaikkia et voi miellyttää.
- Muista että palautteen antajakin on vain ihminen

Ohjeita palautteen antajalle:

- Ole rehellinen - ilkeä tai loukkaava ei tarvitse olla.
- Yritä antaa palautetta objektiivisesta näkökulmasta katsoen.
- Mieti rehellisesti, miten voisit auttaa palautteen saajaa saavuttamaan tavoitteensa.
- Muista että annat palautetta toiselle ihmiselle.

•

Lähteet

Ahonen R. & Lohtaja-Ahonen S. 2011. Palaute kuuluu kaikille. Espoo: Infor.

Antti Tuiskun Idols koelaulu 2003. <https://www.youtube.com/watch?v=Tp-GZe-DLTU>

(katsottu 11.11.2017)

Artist & Repertoire 2017. <http://www.musiikkikustantajat.fi/faq> (luettu 1.11.2017)

Dunderfelt, T. 1998. Elämänkaaripsykologia. Porvoo: WSOY.

Iltalehti 2017. Antti Tuiskun kooste. http://www.iltalehti.fi/viihdeuutiset/201710242200481841_vd.shtml (luettu 1.11.2017)

Kauppinen, E. 2017. Miten lauluni syntyvät. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Narratiivinen tutkimus 2017. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/narratiivinen-tutkimus> (luettu 26.10.2017)

Oikkonen, Jaana 2017. Genetics and genomics of musical abilities. Helsingin yliopisto. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/166725> (luettu 12.10.2017)

Pienehkö sivistyssanakirja, melisma. <http://jkorpela.fi/siv/sanatm.html> (luettu 5.11.2017)

Rasila, M. & Pitkonen, M. 2009. Ihana, kamala palaute. Helsinki: Yrityskirjat Oy.

Schmidt, R. A. 1991. Motor Learning & Performance: from Principles to Practice. Champaign, IL: Human Kinetics.

Tiede.fi 2016 <https://www.tiede.fi/artikkeli/uutiset/suomalaistutkimus-musikaalisuus-paljolti-geeneissa> (luettu 12.10.2017)

Muut lähteet

Oma tarina 2017

.

Liitteet

Liite 1 Videokooste – Artistin evoluutio

Liite on vain opinnäytetyön arviointikäytössä. Ei julkiseen jakeluun.

Liite 2 Omatekemä kappale ala-asteelta

Liite on vain opinnäytetyön arviointikäytössä. Ei julkiseen jakeluun.